

PRIMUS ELENCHUS

ROMANORUM IMPERATORUM AB AUGUSTO AD JUSTINIANUM USQUE.

I. Augustus, ante Octavianus, plenam Monarchiam adeptus, ut diximus n. 40. anno ab urbe condita 727. ante æram vulgarem 26.

II. Tiberius, an post hanc æram 14. Transtulit comitia e campo Martio in Senatum primo sui imperii anno: ex eoq[ue] tempore rarissimæ leges prisco more rogabantur. Vir fuit subdolus & callidissimus.

III. C. Caligula, anno 37. Monstrum immane, generis humani dedecus, Jurisconsultorum inimicissimus. Nulla ejus mentio in universo jure.

IV. Claudius, an 41. Quædam in favorem fideicommissorum constituit; & ut pupillis extra ordinem tutores a Consulibus darentur. Plura sub eo senatusconsulta.

V. Nero, an 54. Cujus barbaram immanitatem superfluum est memorare. Sub eo mota est prima persecutio adversus Christianos, an. 64

VI. Galba-VII. Otho-VIII. Vitellius. Horum imperia brevissima, & turbuleatissima. Durarunt ab anno 68. ad finem an 69.

IX. Vespasianus, an. ipso 69. Sub eo plura prodire senatusconsulta, quia antiquum mo-

rem referendi ad Senatum graviora negotia servavit accuratisime. Ab ejus exercitu per filium suum Titum ducto, captæ & excisa fuit Hierosolyma an. 70. post longam & famosissimam obsidionem.

X. Titus, an. 79. qui vix unquam sine laude nominatur, appellatusque fuit *Amor & deliciae humani generis*. Immatura morte sublatus est, annum agens quadragesimus.

XI. Domitianus, Titi frater, an. 81. Primis sui imperii annis justum & diligentem in regnando se præbuit, sed postea in crudelitate delapsus, similis Caligulae & Neroni. Secundam in Christianos persecutionem movit anno 94.

De his omnibus accuratissime scripsit Suetonius, atque etiam de Julio Cæsare, quem nos in elenco non collocamus, per ea quæ diximus n. 40.

XII. Nerva, an 96. Princeps bonus & mansuetus. Quamvis ejus imperium brevissimum, quædam tamen præclara gessit, atque inter ea, ut pueri & pueræ egeni sumpto publico per Italæ oppida alerentur.

XIII. Trajanus, natione Hispanus, adoptatus a Nerva, ei

ROMANORUM IMPERATORUM, CÆT.

successit, an. 96. Optimi nomine ornatus a Senatu, & justitiae ac juris humani divinique, tam repertor novi, quam inveterati custos: quia pleraque nova rescriptis atque edictis constituit, alia que plura a Senatu decerni voluit, ut testantur varia senatus consulta sub eo edita. Nunquam tam longe, quam ipso imperante, fines imperii prolati sunt. Plinius junior in suo *Panegyr.* summis laudibus eum extollit. Sed hanc tantam gloriam quam Politici ei tribuunt, foedavit tercia dira persecutione, quam in Christianos excitavit.

XIV. Hadrianus, an. 1171. Eo imperante contigit quarta adversus Christianos persecutio. Ejus jussu edictum perpetuum ordinavit Jurisconsultus Salvius Julianus an. 132. ab U. C. 885. Late locuti sumus de hoc arguimento sup. nn. 44. & 45.

XV. Antoninus, anno 138. Pius cognominatus a Senatu, atque hoc additamento laudari solet. Magna prudentia & lenitate regnavit, imperatorum fastigium ad summam civilitatem deducens. Plurima ejus rescripta æquitatis plena in *Pandectis & Cod.* laudantur.

Cæterum multum offecit ejus nomini quinta in Christianos persecutio, qua sæviit.

XVI. Marcus Aurelius Antoninus, statim atque imperium recepit an. 161. collegam sibi assumptam Lucium Verum fratrem suum, simulque regnarunt, appellarique solent *Divi Fratres*, vel *Antoninus & Verus Augusti*, ac propterea eos sub uno numer-

Tom. I.

ro colloquunt, ut nos facimus. Plurimæ eorum constitutiones in *Pandectis & Cod.* extant & memorantur. Post mortem Lucii Veri an. 170. solus Marcus regnavit, qui *Philosophus* appellatus est, & demum simul cum Commodo filio suo, quem socium voluit assumere, atque hujus temporis nonnullæ laudantur in *Pandectis* constitutiones Marci cum Commodo. Sub eo sexta Christianorum persecutio.

XVII. Commodus succedit patri suo Marco an. 180. Princeps undequaque flagitosissimus; quædam tamen ejus rescripta memorantur in *Pandectis*.

XVIII. Helius Pertinax occiso. Commodo an. 193. ab hujus intersectoribus ad imperium evectus; sed a militibus prætorianis post tres menses nefarie necatus.

XIX. Didius Julianus, celeberrimi Salvii Juliani pronepos. Ab ipsis militibus qui Pertinacem interfecerant, mercatus est imperium licitatione, competitoribus superatis, ipso an. 193. & altero post occupatum imperium mense, occisus est.

XX. Septimius Severus, anno 193. Sub eo septima in Christianos persecutio. Afer natione, jurisque fuit peritissimus, Jurisconsultorum Q. Cervidii Sexvolæ, & Papiniani condiscipulus. Hujus usus consilio plurimas edidit æquissimas constitutiones, quarum memoriam in *Pandectis & Cod.* habemus, ut ab Aurelio Victore apelletur *legunt conditor longe æquilibrium*, Odio ta-

D

men Julianorum, *Salvii Juliani* decretā, id est, edictū perpetuum jussit aboleri quod non obtinuit, ut refert Spartian. in *Sever.* cap. I. & 17. obstante, ut creditur, summa edicti æquitate.

XXI. Antoninus Caracalla,

an 211. A patre suo Severo appellatus Cæsar & Augustus, sed ei fuit dissimillimus, & perditissimas homo, omnibus exosus, quia inter alia plura scelerata, fratrem suum Getam in ipso matris sanguine, propria manu interfecit, ut solus regnaret, & eximium Jurisconsultum Papiniandum, hanc injustissimam cædem defendere recusantem, occidi justit. Occurrunt nihilominus in libris iuris aliquæ ejus constitutiones, neque inutiles, neque iniqüæ, quia nempe a Consiliariis profiscebantur; talis est illa qua omnibus ingenuis in orbe Romano, jus civitates dedit, *b. in orbe 17. de stat. homin.*

XXII. Opilius Macrinus, anno 217. Caracallam intererexit, sed ipse altero post adepeum imperium anno, cum filio suo occidit. Non fuit juris incalitus, voluit omnia veterum Principum rescripta tollere, inquiens: *Nefas esse leges videri Commodi & Caracallæ hominum imperitorum voluntates.* Sed imperii brevitatem peragere non potuit.

XXIII. Elegabalus seu Heliogabalus, an 219. Turpissimis inquinatis moribus occiditur, & in Tyberim ejicitur. Nulla ejus mentio in *Pandectis extat.*

XXIV. Alexander Severus, an. 222. Clementissimi ingenii

Princeps, ac litteratis affectissimus. Plures ejus constitutiones Codici insertæ sunt. Senatoriam dignitatem addidit, & ut Senatores clarissimi viri essent & dicerentur. Inique interfactus Mognitæ ab ejus successore Maximino.

XXV. Maximinus cum filio, an 235. Imperium scelere occupatum crudeliter administravit, & a suis militibus in oppugnatione Aquilejæ oppressus. Sub eo octava Christianorum persecutio.

Mortuo Maximino, turbassimum fuit imperium usque ad Diocletianum, jam uno regnante, jam pluribus, & fere omes misere interficiuntur. Eapropter, & quia vix quidquam injure constituerunt memorari dignum sufficiet exhibere hic eorum tabellam quam ex chronologia Ricciolii describimus, ubi & singulorum cruentam historiam tradit accuratissime: Gordianus senior, cum filio Gordiano II. Pupenius & Balbinus. Gordianus puer nepos senioris. Philipus cum filio. Decius cum filio. Sub eo nona Christianorum persecutio. Gallus cum Hostiliano, & mox cum filio Volusiano. *Amilianus Valerianus*, sub quo decima in Christianos persecutio. Gallienus, Claudius II. Quintilius Aurelianus. Sub eo undecima persecutio. Tacitus. Floriadus Probus. Carus cum filiis suis Carino & Numeriano. Horum omnium imperium cædibus aliisque turbationibus implicatissimum, durabit ab an. 238.

ad annum 284. Et quia in his enumerandis variant Auctores, eos enumerare supersedemus.

Diocletianus, an. 284. Sequenti anno consortem imperii assunpsit Maximianum. Hi turbatam Rempublicam pacarunt, multisque justis & saluberrimis legibus muniverunt, ita, ut saltem diocletianus bene de Republica meritus dici posset, si abstinuissest a truculenta duodecima in Christianos persecutione, omnium vehementissima, qua famam suam tantopere maculavit.

Constantinus Chlorus, & Galerius Maximianus, Augusti creati sunt an 305. Inter hos aliosque imperium mire volitavit non quiescens usque ad an. 325.

Constantinus Magnus an 306. init imperium: sed magnis aliorum, qui ad illud aspirabant, bellis & perturbationibus agitatum, quoque anno 325. omnibus profligatis, pacifice regnare coepit: eodemque anno celebratum fuit, eo curante, celebrimum Concilium Nicænum, ut diximus sup. in *histor. n. 47.* latias de hoc Imperatore loquentes.

Constantinus, Constans, & Constantius, filii Constantini Magni, mortuo patre suo, ex voluntate ejus imperium inter se divisorunt anno 337. sed paulo post Constantinus fratribus misere pereuntibus, solus eo potius est.

Julianus vulgo *Apotasta*, quia veram Christianam religionem deserit, an 363. & in bello contra Persas in sequenti interfactus.

Theodosius II. vulgo *Junior*,

Jovianus, an 364. Bonus & religiosus Princeps; sed septimo post initum imperium mense, a domesticis veneno necatus.

Valentinianus I. anno 364. Fratrem suum Valentem in consortem imperii recepit, eique Orientem administrandum dedit.

Gratianus & Valentinianus II. an 478.

Theodosius Magnus, postquam annos 12. cum Gratiano & Valentiniano II. imperium administraverat, eis extinctis, solus illud suscepit an 392. Appellatus fuit *Magnus*, quia præterquam quod plures juris ambages, quæ supererant, sustulit, & bonis legibus armavit Rempublicam; eniit summa prudentia, rei militaris gloria, & erga religionem Christianam affectione ac studio.

Arcadius & Honorius a patre suo Theodosio imperium divissum acceperunt an. 395. ut ille Orientem, hic Occidentem obtineret. Cæterum nihilominus, collegæ esse voluerunt: atque hinc constitutiones ab unoquoque editæ, etiam alterius nomen præsse ferunt. Sed hæc administrationis divissio jam ultra non coaluit, & uterque Imperator suos habuit successores.

Quia vero paulo post, Occidentis imperium a barbaris fuit oppressum & dilaniatum, Orientis vero integrum pervenit ad Justinianum, qui hujus elenchi terminus merito futurus est; idcirco solus Arcadii successores recensebimus.

an. 408. De ejus in jurisprudenciam meritis, repete quæ diximus
supr. in histor. n. 49.

Marcianus, an. 450. duxit
uxorem Pulcheriam filiam & hæ-
redem teodosii II. quæ ei im-
perium detulit.

Leo I. vulgo *Thrax* seu Ma-
gnus an. 457.

Leo II. nepos I. ex Ariad.

I. ELENCHUS.

ne filia, an. 474. eodemque mo-
ritur.

Zeno Leonis I. gener, & II.
pater, an. 474.

Anastasius, an. 491.

Justinus, an. 518.

Justinianus, an. 527. Inde-
fessus juris artifex præclarissimus.

De eo, late, ut pars est, locuti su-
mus sup. in histor. n. 50. & seqq.

SECUNDUS ELENCHUS.

JURISCONSULTORUM EX QUORUM SCRIPTIS DESUMPTÆ PANDECTARUM LEGES, CUM DESIGNATIONE IMPERATORUM SUB QUIBUS PRÆCIPUE FLORUERUNT.

Alfenus Varus, sub Augusto.
Antistitius Labeo, sub eodem.
Sempronius Proculus, sub Ti-
berio.

Neratius Priscus, sub Trajano.
Juventius Celsus, sub eodem.

Priscus Javolenus, sub Hadriano.
Salvius Julianus edicti perpetui
artifex, sub eodem.

Cajus, sub eod. & Antonino Pio.
Sextus Pomponius, sub eisdem.

Volusius Mæcianus, sub Anto-
ninis.

Quintus Cervidius Scævola, sub
eisdem.

Ulpius Marcellus, sub eisdem.
Terentius Clemens, sub eisdem.

Sextus Cœcilius Africanus, sub
eisdem.

Junius Mauricianus, sub eisdem.
Aburnus Valens, sub eisdem.

Tertulianus seu Tertilianus, sub
eisdem.

Papirius Justus, sub eisdem.

Taruntenus Paterpus, sub eisdem.
Æmilius Papinianus, sub Severo
& Caracalla, a quo injustissi-
me occiditur.

Callistratus, sub eisdem.

Claudius Tryphoninus, sub eisd.
Ælius Marcianus, sub eisdem.

Domitius Ulpianus, sub eisdem,
& Alexandro.

Julius Paullus, sub eisdem.
Florentinus, sub eisdem.

Æmilius Macer, sub eisdem.
Venneleus Saturninus, sub eis-
dem.

Licinius Rufinus, sub eisdem.
Herennius Modestinus, sub eis-
dem.

Furius Anthianus, incertæ ætatis.

JURISCONSULTORUM EX QUORUM, CÆT.

Rutilius Maximus, incertæ ætatis.
Hermogenianus, sub Constan-
tinio.

Aurelius Arcadius, sub eodem.
Julianus Aquila: sub eodem.

Ex his celebriores fuerunt
Papinianus, Ulpianus, Paullus,
Julianus, Scævola, Marcellus,
Modestinus.

Illud vero opus est, tirones
scire, duas ipse famosas Juris-

consultorum sectas: unius caput
fuit Autistius Labeo in hoc elen-
cho collocatus, quia leges in
Pandectis habet; alterius Atejus
Capito. Primi & præcipui La-
beonis discipuli fuerunt Nerva
& Proculus; Capitonis Sabinus
& Cassius; atque inde qui illam
sequebantur Scholam Proculejani
sunt dicti; qui hanc Sabiani seu
Cassiani.

TERTIUS ELENCHUS.

PRÆCIPUARUM LEGUM ROMANORUM, QUARUM NOTITIA JUS JUSTINIANEUM INVESTIGATURIS OMNINO NECES- SARIA: IN QUO ET SEQUENTI ANNO URBIS CONDITÆ LAUDAMUS.

Ælia Sentia lata an. ab U.
C. 756. de manumissionibus. De
ea agitur in Inst. lib. 1. tit. 6.

Aquila, quæ plebiscitum
fuit, incertæ, sed antiquæ æta-
tis; quippe ejus jam meminit
Cicero in Brut. cap. 34. Locuta
est de damno injuria dato. De ea
agitur in Inst. lib. 4. tit. 3. &
in Pandectis lib. 9. tit. 2.

Ateria Tarpeja lata an. 300.
Nihil de ea in corpore juris. Sed
hic ejus meminimus, quia opus
fuit eam memorare sup. in his-
tor. n. 22.

Atilia de tutelis. Non est
prorsus certa ejus ætas; sed val-
de probabile fuisse latam an. 443.
Memoratur in Inst. lib. 1. tit. 20.
in pr.

Atinia de usucaptionibus, lata
an. 557. aut 556. Agitur de ea
in lib. 4. §. 6. l. 33. de usurp. &
usu cap. & in Inst. lib. 2. tit. 6.
§. 2. sed in hoc. §. corrupte le-
gitur Atilia pro Atinia, ut notant
Interpretes.

Cornelia de falsis, lata a Cor-
nelio Sulla Dictatore an. 673.
De ea est titulus 10. lib. 48. Di-
gestorum, & titulus 22. lib. 9.
Codicis. Agitur quoque in Inst.
lib. 4. tit. ult. §. 7. ubi dicitur
vocari etiam testamentarium, &
verisimile est fuisse ipsam, quæ
introduxit fictionem ad conser-
vando testamenta eorum, qui ca-
pulti decedebant apud hostes, de
qua in Inst. l. 1. tit. 12. §. 5. Hoto-
manus tamen distinctam esse putat.

III. ELENCHUS.

³⁰ Cornelia de injuriis, lata eodem an. 673. Memoratur in lib. 5. de injur. lib. 12. in fin. de accus. & agitur de ea in Inst. lib. 4. tit. 4. §. 8.

Cornelia de sicariis, & beneficiis seu beneficiis, lata eodem an. 673. De ea est titulus 8. lib. 48. Digestorum, & titulus 16. lib. 9. Codicis. Agitur quoque de ea in Inst. lib. 4. tit. ult. §. 5.

Cornelias alias plures omittimus, quia & minus celebres, & instituto nostro non congraunt.

Fabia de plagiariis, incertæ status. De ea est titulus 15. lib. 48. Digest. & titulus 20. lib. 9. Codicis, ac in Inst. §. 10. lib. 4. tit. ult.

Falcidia de testamentis seu legatis lata, an. 744. Celebrissima est. Ejus tractatio occupat integros titulos 2. libri 35. Digest. 50. lib. 6. Cod. & 22. lib. 2. Instit.

Fusia Caninia de manumissionibus, lata an. 752. seu ut alii volunt, 761. De ea est titulus 7. lib. 1. Inst.

Horatia seu Valeria de plebiscitis, lata an. 304. Eam exposuimus sup. in histor. n. 28.

Hortensia de plebiscitis, lata an. 465. Eam quoque exposuimus in histor. sup. n. 30. Memoratur in Inst. lib. 1. tit. 2. §. 4.

Julia de adulteriis, lata anno 737. De ea est titulus 5. lib. 48. Digest. & monus lib. 9. Cod. & §. 4. libri 4. tit. ult. Inst. Sed sunt aliæ plurimæ leges Julianæ, partim sub Julio Cæsare, partim sub Augusto latæ. Eam ruin aliquæ titulos peculiares ha-

bent in Digest. & Cod. ac in titulo ult. lib. 4. Inst. memorantur, videlicet, de ambitu, de annona, Majestatis, peculatus & de sacrilegiis & de residuis, repetundarum, de vi publica & privata. Aliæ insuper sunt minus notæ, quarum longum recensum agit & exponi Hotomanus in Indice legum Romanarum.

Julia de maritandis ordinibus, lata an. 757. Sed quia postea severius sancita & promulgata fuit. an. 762. Papio Mutilo, & Poppæo Sabino Consulibus, appellata est Julia & Papia Poppæa, & celeberrima fuit. Eam longo commentario illustravit Heineccius.

Julia & Titia de dandis tutoribus, lata an. 723. Memoratur in Inst. lib. 1. tit. 20. in pr.

Juna Velleja, quæ corrupte legitur Julia in Inst. lib. 2. tit. 13. §. 2. de posthumis hæreditibus instituendis, lata an. 763. Laudatur sæpe sub nomine Velleja tantum in celeberrima lib. Gallus 29. de liber & post.

Pompeja de parricidiis, lata an. 699. De ea est titulus 9. lib. 48. Digest. & §. 6. lib. 4. tit. ult. Inst. Sunt aliæ plures leges Pompejæ, vix in corpore juris notæ. Eas recenset Hotoman. in Indice legum Romanarum.

Portia, quæ pro tergo ci-vium lata diciunt a Liv. lib. 10. cap. 9. quod gravi pœna, si quis verberasset necasset ve civem Romanum, sanxit. Hotom. putat latam fuisse an. 554. sed probabilius Bach. an 557.

PRÆCIPUARUM LEGUM ROMAN. CÆT.

31

Publica de plebiscitis, lata an. 414.

Regia. Eam nihil aliis fuisse, quam congeriem multorum senatusconsultorum in honorem Augusti, de ejus imperio firmando & augendo, probat Heineccius in Antiqu. Roman. lib. 1. tit. 2. §. 62. Appellatur etiam Augustum privilegium, lex Augusti & lex imperii.

Rhodia de jactu, ita dicta a Rhodiis ejus auctoribus. Eam

Romanis probatum patet ex titulo 2. lib. 14. Digest.

Scribonia de usucaptionibus, lata an. 720. Ejus meminit Paul. in lib. 4. §. 29. de usurp. & usucap.

Terentilla an. 293. Ea est quam indicavimus sup. in histor. n. 23.

Valeria, vide Horatia. Velleja, Vide Junia.

Voconia de coercendis mulierum hæreditatibus & legatis, lata an. 584.

QUARTUS ELENCHUS.

SENATUSCONSULTORUM MAGIS MEMORABILIA.

Apronianum incertæ status, quo permisum ut civitatibus hæreditates fideicommissæ relinquimus possent, lib. 26. ad senatusc. Trebelli.

Claudianum factum sub Claudio an. 805. de pœna feminarum ingenuarum, quæ servis conjugarentur. Illud sustulit Justinianus lib. un. C. de senatusc. Claud. tol. Et memoratur in tit. 13. lib. 3. Instit.

Macedonianum factum sub Claudio, vel, ut aliis placet, sub Vespasiano. Prohibuit filiis fam. dari pecuniam mutuam. De eo est titulus 6. lib. 14. Digest. titulus 28. lib. 4. Cod. & §. sept. lib. 4. tit. 7. Inst.

Orphitanum an. 930. sub Marco & Commodo. Dedit filiis successionem matris intesta-

tæ. De eo est titulus 17. lib. 38. Digest. titulus 6. lib. 57. C. & titulus 4. lib. 3. Inst.

Pegasianum de fideicommissariis hæreditatibus sub Vespasiano, quo anno satis non constat. Quid eo fuerit constitutum docet §. 5. libri 2. titulus 23. Inst.

Silanianum. Sub augusto. De puniendis servis ejus qui domi suæ necatus fuerat. De eo est. titulus 5. lib. 29. Digestorum.

Tertylianum seu Tertulianum sub Hadriano: quo anno non constat. Dedit matri successionem intestatam filiorum. De eo est titulus 17. lib. 38. Digest. titulus 56. lib. 6. Cod. & titulus 3. lib. 3. Inst.

Trebelianum de fideicommissariis hæreditatibus, an 815.

IV. ELENCHUS.

³ Sub Nerone. De eo est titulus 1. Digest. V titulus 45. libri 9.
lib. 26. Digest. V titulus 49. lib. 6 Cod.

Cod. Agitur etiam de eo in §§ 4.
6 & 7 lib. 2 Inst.

Turpillianum de accusationibus desertis, factum sub Nerone, quo autem anno non satis constit. De eo est titulus 10. libri 48.

Digest. & titulus 45. libri 9.
Cod.

Vellejanum de intercessione
bus mulierum. Incerta est ejus
etiam, & utrum factum fuerat sub
Augusto, an sub Claudio. De eo
est titulus 1. lib. 16. Digest. &
titulus 49. lib. 6. Cod.

QARRIAS ELLINGHUS.

SENATU CONSILII TERRIT. MAGIS MEMORABILIUM

INSTITUTIONUM
ROMANO-HISPANARUM
LIBER I.

PROÆMIUM.

**IN NOMINE DOMINI
NOSTRI JESU-CHRISTI.**

simus, quam victis hostibus triumphator (magnificus).

IMPERATOR CESAR FLAVIUS IUL-

IMPERATOR CÆSAR FLAVIUS, &c.

CUS, FRANCICUS, GERMANICUS,
ANTICUS, ALANICUS, VANDALLI-
CUS, AFRICANUS, PIUS, FELIX,
INCLYTUS, VICTOR AC TRIUMPHA-
TOR, SEMPER AUGUSTUS cupidæ
legum juventuti S.

De usu Armorum & Legum.

*Imperatoriam majestatem non
solum armis decoratam, sed etiam
legibus oportet esse armatam, ut
utrumque tempus, & bellorum &
pacis recte possit gubernari: &
Princeps Romanus non solum in
hostilibus præliis victor existat,
sed etiam per legitimos tramites
calumniantium iniquitates expel-
lat, & fiat tam juris religiosis*

De bellis & legibus Justiniani.

I Quorum utramque viam
cum summis vigiliis, summaque
providentia, annuente Deo, per-
fecimus. Et bellicos quidem sudo-
res nostros Barbaricæ gentes sub-
juga nostra redactæ cognoscunt,
¶ tam Africa, quam aliae innu-
meræ Provinciæ post tanta tem-
porum spatia, nostris victoriis &
celesti Numine præstitis, iterum
ditioni Romanæ, Nostroque addi-
tæ imperio, protestantur. Omnes
vero populi legibus tam a nobis
promulgatis, quam compositis re-
guntur.

**De compositione Codicis &
Pandectarum.**

2 Et cum sacratissimas con-
E